

Josep M. Panareda Clopés

SALVADOR LLOBET I EL MONTSENY

De les nombroses facetes de Salvador Llobet la més coneguda i la que ha arribat més enllà és la d'haver estat un gran coneixedor i divulgador del Montseny. A Granollers Salvador Llobet era conegut com a mestre, a la Universitat de Barcelona com a professor de geografia, però la tasca que més l'ha projectat i l'obra que ha estat i serà més consultada, i copiada, serà la del Montseny-Que hi ha fet Salvador Llobet, en el Montseny? De jove havia fet excursions pel Montseny amb amics i companys de Granollers. Però hi veia coses que passaven desapercebudes als altres. Era un excursionista que intentava descobrir el perquè de les coses, del fenòmens naturals, de com vivia la gent del pobles i de les masies i quina era la relació entre l'activitat dels homes i el paisatge natural. Prenia notes, ordenava les seves observa-

cions i escrivia per als altres. I ho feia de bon grat i divertint-se, com ell deia sovint.

I va arribar el moment d'aprendre un mètode d'estudi. Seguint les pautes dels estudis geogràfics regionals, apreses a França, va iniciar un estudi geogràfic sobre el Montseny. Un estudi regional és un recull sistemàtic, una anàlisi, de tots els elements que defineixen una regió o un paisatge. Se sol començar per la geologia i el relleu, es continua amb les aigües i el clima, la vegetació i la fauna, i s'acaba amb el poblament i la població, les activitats humanes, les comunicacions, els gèneres de vida i l'organització de l'espai. I així ho feu Salvador Llobet del Montseny, i en fou un autèntic pioner en tot l'estat espanyol en aquesta

A la Celma, 1990. Fotografia A. Garcia

mena d'estudis. El resultat és un llibre de 518 pàgines, obra cabdal de la seva activitat científica. Salvador Llobet acabà de redactar el seu llibre el 1944, quan tenia 36 anys, i es publicà el 1947, intítulat *El medio y la vida en el Montseny*. Malgrat que hagi transcorregut gairebé mig segle, aquesta monografia és encara l'únic estudi global sobre el Montseny. Per això n'ha estat un encert la reedició, en versió catalana, per part del Museu de Granollers i l'Agrupació Excursionista de Granollers el 1990. L'estudi del Montseny de Salvador Llobet no solament és important pel seu caràcter pioner, sinó pel contingut del llibre, per l'enorme quantitat d'informació i per les dades estadísti-

Sant Marçal, 1980. Curset de geografia del Vallès. fotografia A. Gómez Rahola

ques i cartogràfiques.

Hi ha tres aspectes que voldria destacar del llibre de Salvador Llobet sobre el Montseny. En primer lloc es detecta una gran minuciositat, precisió i prodigalitat, que evidencien una gran capacitat d'observació de les realitats del medi natural i humanes, i d'anàlisi. Llobet era un home meticulós, molt detallista i observador de la realitat. Sabia descriure molt bé les realitats i els fenòmens que observava. D'això n'han estat testimonis nombrosos alumnes i deixebles. Alhora sabia transcriure aquesta minuciositat en els escrits.

En segon lloc sobresurt la visió global del medi. Salvador Llobet no solament ens descriu minuciosament com són cadascun dels elements del Montseny, sinó que els explica tal com són en el seu conjunt. L'estudi del medi natural li interessa sobretot pel que representa en el coneixement de l'ocupació i les activitats humanes actuals i passades. Sabé transcriure el paisatge del Montseny tal com és i com ell volia que tothom l'entengués. Comprenqué que el Montseny era una muntanya amb grans valors naturals, però que el paisatge d'aleshores era resultat tant de la dinàmica dels sistemes naturals, com de l'activitat humana al llarg del temps. Els capítols sobre les activitats agrícoles i forestals i els gèneres de vida són una bona mostra de com Salvador Llobet entenia un estudi geogràfic.

Finalment cal fer esment la seva atenció a l'aportació estadística i en la representació cartogràfica. L'aportació estadística té molt a veure amb el caràcter minuciós, ja comentat. Destaquen els apèndixs de dades meteorològiques i demogràfiques. El llibre conté nombrosos mapes i diagrames que complementen molt bé el text. Dels mapes destaca el dels mantells de vegetació a escala 1: 50.000, de colors. Es un dels primers mapes de vegetació fet a Catalunya, i encara ara un dels pocs que han estat editats.

El mapa dels mantells de vegetació resumeix la manera de treballar i de ser de Salvador Llobet. Per fer aquest mapa calgué recórrer tot el massís, tots els racons, fins els més feréstecs, per detectar un bosquet d'avets, una castanyeda, una sureda o una roureda. I aleshores encara no es disposava de les fotografies aèries, ni d'imatges de satèl·lit.

Salvador Llobet deixà llesta la seva obra sobre el

Montseny quan tenia 36 anys. Què feu posteriorment sobre el massís? Essencialment dues coses: ensenyar-lo als altres i continuar investigant. No sabria dir pas quantes vegades ha pujat Salvador Llobet al Montseny amb alumnes i estudiants i amb amics i companys d'arreu com a guia i mestre. Segurament ell tampoc ens ho hauria sabut dir, hauria perdut el conte. Tant se val, som unió els que en rebut el seu mestratge directament en el Montseny.

I continuà investigant el Montseny. Salvador Llobet era home tenaç i fidel a les seves intuïcions. I un dia s'adonà que al Montseny hi havia proves evidents de l'existència de fenòmens periglaciàls passats, resultats de l'alternança del glaç-desglaç. Poc s'ho van creure d'entrada els savis oficials. Però ell, ja amb seixanta anys a l'esquena, es recorregué de nou tots els racons del Montseny per a inventariar i descriure els dipòsits i formes periglaciàls. I tant que en trobà, i no pas pocs.

Salvador Llobet treballà en d'altres indrets, a les Guillerries, al Collsacabra, a Andorra i al Maresme, però fou el

Montseny el que tingué la sort de ser escollit el primer entre tots. El millor dels treballs de Salvador Llobet són els textos sobre el Montseny, i el millor que disposem sobre el Montseny és l'obra del Montseny.